Usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky Olomouce ze dne 19.10.1995, sp. zn. 2 To 622/95, ECLI:CZ:KSOS:1995:2.TO.622.1995.1

Číslo: 55/1996

Právní věta: I. K výkladu znaků trestného činu porušování autorského práva podle § 152 tr. zák.: Finanční ztráty, které byly způsobeny nositelům autorského práva nebo práva jemu příbuzného jednáním pachatele, nelze ztotožňovat s prospěchem pachatele z tohoto trestného činu. Prospěchem ve smyslu ustanovení § 152 odst. 2 písm. a) tr. zák. je přitom jen tzv. čistý prospěch, neboť je třeba odečíst náklady pachatele, např. cenu nosičů, na něž pachatel pořizoval zvukové záznamy bez oprávnění a které pak prodával apod. Jde-li o prodej neoprávněně nahraných videokazet, je čin spáchán ve značném rozsahu ve smyslu ustanovení § 152 odst. 2 písm. b) tr. zák., jen když hodnota tohoto zboží určeného k prodeji dosahuje částky nejméně 200 000 Kč a ostatní okolnosti případu významné z hlediska tohoto znaku, např. doba páchání činu, způsobená škoda, zvyšují jeho nebezpečnost natolik, že je obdobná nebezpečnosti případu, kdy pachatel dosáhne takovým skutkem značný prospěch.

Soud: Krajský soud v Ostravě - pobočka Olomouc

Datum rozhodnutí: 19.10.1995

Spisová značka: 2 To 622/95

Číslo rozhodnutí: 55

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi

Předpisy: 140/1961 Sb. § 152

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 55

I. K výkladu znaků trestného činu porušování autorského práva podle § 152 tr. zák.:

Finanční ztráty, které byly způsobeny nositelům autorského práva nebo práva jemu příbuzného jednáním pachatele, nelze ztotožňovat s prospěchem pachatele z tohoto trestného činu. Prospěchem ve smyslu ustanovení § 152 odst. 2 písm. a) tr. zák. je přitom jen tzv. čistý prospěch, neboť je třeba odečíst náklady pachatele, např. cenu nosičů, na něž pachatel pořizoval zvukové záznamy bez oprávnění a které pak prodával apod.

Jde-li o prodej neoprávněně nahraných videokazet, je čin spáchán ve značném rozsahu ve smyslu ustanovení § 152 odst. 2 písm. b) tr. zák., jen když hodnota tohoto zboží určeného k prodeji dosahuje částky nejméně 200 000 Kč a ostatní okolnosti případu významné z hlediska tohoto znaku, např. doba páchání činu, způsobená škoda, zvyšují jeho nebezpečnost natolik, že je obdobná nebezpečnosti případu, kdy pachatel dosáhne takovým skutkem značný prospěch.

II. Skutečnost, že v průběhu přípravného řízení nebyly přesně zjištěny subjekty poškozené trestným činem porušování autorského práva podle § 152 tr. zák. a zákonným způsobem poučeny jako poškození v trestním řízení, není sama o sobě důvodem pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření podle § 314c odst. 1 písm. c) tr. ř.

(Usnesení Krajského soudu v Ostravě, pobočka Olomouc, ze dne 19. 10. 1995 sp. zn. 2 To 622/95)

K stížnosti Okresního státního zástupce zrušil Krajský soud v Ostravě usnesení Okresního soudu v Olomouci ze dne 25. 9. 1995 sp. zn. 7 T 282/95 a uložil mu, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Citovaným usnesením vrátil samosoudce Okresního soudu v Olomouci podle § 314c odst. 1 písm. c) tr. ř. trestní věc státnímu zástupci k došetření, neboť dospěl k názoru, že je potřeba objasnit základní skutečnosti potřebné k tomu, aby bylo možno rozhodnout o vině.

Proti tomuto usnesení podal v zákonné lhůtě stížnost okresní státní zástupce v Olomouci.

V písemném odůvodnění uvedl, že ve spise byly shromážděny potřebné důkazy o vině obviněného v rozsahu skutku, pro který je stíhán a který obžaloba právně kvalifikuje pouze podle § 152 odst. 1 tr. zák. Obviněný nezískal značný prospěch. V jeho případě se jím rozumí majetkový prospěch, který by získal prodejem videokazet s tzv. pirátskými nahrávkami filmů. Z výpovědí svědků plyne, že kazety prodával za smluvní ceny v rozpětí 210 Kč až 250 Kč, přičemž je nutno zvažovat, že dodával i kazetu, která bez nahrávky sama o sobě má cenu 120 Kč. Do ceny, o které hovoří svědci, je nutno také zahrnout poštovné. Dále z výpovědi svědků plyne, že kupovali od jedné do maximálně čtyř těchto kazet, přičemž se jednalo o 38 osob. Za tohoto stavu podle státního zástupce proto obviněný nemohl získat prospěch značný, tedy částku převyšující 200 000 Kč (viz § 89 odst. 14 tr. zák.). Skutečnost, že šlo o tzv. pirátské nahrávky, je zřejmá, a o základu věci není tudíž pochyb. Škoda v tomto případě není zákonným znakem trestného činu porušování autorských práv podle § 152 odst. 1 tr. zák. Nepoučení autorských svazů, jako poškozené instituce, nemůže být důvodem pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření. V závěru pak okresní státní zástupce navrhl, aby Krajský soud v Ostravě, pobočka Olomouc, napadené usnesení zrušil a soudu prvního stupně uložil, aby o věci dále jednal a rozhodl.

Z podnětu podané stížnosti přezkoumal krajský soud ve smyslu § 147 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného usnesení, jakož i správnost postupu řízení, které napadenému usnesení předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům:

Jak vyplývá z předloženého spisového materiálu, je obviněný F. B. stíhán obžalobou okresního státního zástupce v Olomouci pro trestný čin porušování autorského práva podle § 152 odst. 1 tr. zák., když v průběhu roku 1993 v časopise Avizo a dalších inzeroval prodej nahraných videokazet, a potom v měsících srpnu až říjnu téhož roku takové kazety také prodával nejméně 38 zájemcům přesto, že nešlo o originální nahrávky, ale o nahrávky, které sám nahrál a okopíroval ze satelitního vysílání televizních programů.

Samosoudce v rámci usnesení, kterým věc vrací státnímu zástupci k došetření, poukazuje na dvě skutečnosti. Jednak podle jeho názoru vyplývá z vyjádření Protipirátské unie, že by měl obviněný

protiprávním jednáním získat značný prospěch, čímž by došlo jak ke změně právní kvalifikace, tak i samotných skutkových zjištění. Dalším pochybením, na které je v napadeném usnesení poukazováno s tím, aby bylo činností státního zástupce odstraněno, je to, že nebyli zjištěni příslušní poškození a nebyla ani zjištěna výše způsobené škody.

Po přezkoumání celé věci se však krajský soud s argumentací samosoudce neztotožnil. Při posuzování věci je nutno důsledně vycházet z ustanovení § 152 odst. 1 tr. zák. V tomto ustanovení není jako zákonný znak uvedena výše způsobené škody a právě použitá právní kvalifikace podle § 152 odst. 1 tr. zák. v daném případě plně odpovídá i protiprávnímu jednání, kterého se měl obviněný dopustit. Je pravdou, že v odborném vyjádření Protipirátské unie je mimo jiné uvedeno, že jednáním obviněného byly způsobeny příslušným subjektům značné finanční ztráty, jejichž náhradu budou příslušné společnosti požadovat. Zde je však nutno konstatovat, že otázka náhrady škody, která vznikla příslušným společnostem jednáním obviněného, není totožná se znakem značného prospěchu, který je uveden v ustanovení § 152 odst. 2 písm. a) tr. zák. úvahy samosoudce v napadeném usnesení týkající se této otázky nejsou správné. Jak je patrno z důkazní situace, v daném případě jde o 38 osob, kterým obviněný prodal nahrané kazety, a to v různém počtu, maximálně však 4 kusy kazet jedné osobě. Pokud bude přihlédnuto k částce, za kterou obviněný „prázdné kazety" nakupoval, a k ceně, za kterou tyto kazety prodával, s přihlédnutím k již výše uvedenému počtu osob, je možno konstatovat, že zisk, který obviněný měl z tohoto protiprávního jednání, se dá vyčíslit v desítkách tisíc korun, přičemž do částek, za které byly kazety prodávány, je nutno promítnout i příslušnou položku za poštovné. Vzhledem k uvedeným skutečnostem tedy nemohl obviněný svým jednáním získat značný prospěch, tedy částku převyšující 200 000 Kč ve smyslu § 89 odst. 14 tr. zák. Obviněný svým jednáním mohl příslušným společnostem způsobit škody různého rozsahu, avšak tyto škody nelze ztotožnit, jak již bylo výše konstatováno, se značným prospěchem (§ 152 odst. 2 písm. a/ tr. zák.), který by obviněný získal z protiprávní činnosti. V důsledku uvedených skutečností proto krajský soud považuje závěr samosoudce ohledně možných znaků ve smyslu § 152 odst. 2 písm. a) tr. zák. za nepodložený a neopodstatněný.

Krajský soud se zabýval i otázkou, zda by v tomto případě nemohly být naplněny znaky kvalifikované skutkové podstaty uvedené v ustanovení § 152 odst. 2 písm. b) tr. zák., tedy zda nemohlo jít o spáchání činu ve značném rozsahu. Dospěl k závěru, že popsané okolnosti případu naznačují jednoznačně, že ani tato eventualita přísnější kvalifikace skutku nepřichází v úvahu. Krajský soud přitom vycházel z těchto právních názorů:

Jde-li o prodej neoprávněně nahraných videokazet, je čin spáchán ve značném rozsahu ve smyslu ustanovení § 152 odst. 2 písm. b) tr. zák., jen když hodnota zboží určeného k prodeji představuje částku nejméně 200 000 Kč a další okolnosti případu, zejména doba páchání činu a způsobené následky, zvyšují jeho závažnost natolik, že je obdobná závažnosti případu, kdy pachatel dosáhne takovým jednáním značný prospěch. Jednotlivé okolnosti podmiňující použití určité přísnější trestní sazby, např. sazby uvedené v § 152 odst. 2 tr. zák., jsou totiž koncipovány tak, že představují typově stejně závažná jednání. Přitom si je třeba uvědomit, že k získání prospěchu 200 000 Kč bude z důvodů popsaných shora zpravidla třeba prodat podstatně větší množství kazet, než představuje počet kazet v hodnotě 200 000 Kč.

Pokud jde o další nedostatky, které samosoudce spatřuje v neztotožnění a nepoučení příslušných poškozených subjektů, je nutno uvést následující:

Jak je patrno z ustanovení § 314c odst. 1 písm. c) tr. ř., je samosoudce v rámci vrácení věci státnímu zástupci k došetření omezen tím, že v dané věci shledá, že nebyly objasněny základní skutečnosti důležité pro rozhodnutí o vině. Z tohoto pohledu tedy skutečnost, že v průběhu přípravného řízení nebyli zjištěni a patřičným způsobem ve smyslu trestního řádu poučeni jako poškození příslušní nositelé práv příbuzných právu autorskému, není sama o sobě důvodem k vrácení věci státnímu

zástupci k došetření. V tomto smyslu lze jen konstatovat, že zde ze strany orgánů činných v přípravném řízení došlo k pochybení.

Závěrem lze tedy shrnout, že samosoudce má k dispozici spisový materiál, na jehož základě při patřičném vyhodnocení důkazů může přijmout potřebná rozhodnutí, která jsou vymezena platným trestním řádem.